

IAK MKB ontzorgingsregeling

Probleemanalyse

1. Wat is de aanleiding en waaruit blijkt dat de beslissing is genomen om een regeling te maken?

Deze regeling is aangekondigd aan de Kamer via de brief 'Ontwikkelingen verduurzaming bestaande utiliteitsbouw' (23 juni 2020)¹, waarin de minister van BZK aangeeft dat zij voor het maatschappelijk vastgoed en het MKB aanvullende middelen beschikbaar stelt om partijen te stimuleren om met de verduurzaming van hun gebouwen aan de slag te gaan. De middelen hiervoor komen uit de investeringsimpuls voor maatschappelijk vastgoed, in het kader van doorbouwen tijdens de Coronacrisis, en uit het pakket voor maatregelen in de gebouwde omgeving, in het kader van de Uitvoering van het Urgenda-vonnis.

Daarnaast is de aanleiding de Kamerbrief van 29 juni van de minister van EZK waarin de conclusies worden gedeuid van de MKB impacttoets klimaatakkoord 2020². In die brief staat aangegeven dat het kabinet in de impacttoets aanknopingspunten ziet om het mkb verder en beter te ontzorgen bij het realiseren van de klimaatopgave, en worden vouchers voor het mkb aangekondigd waarmee extern advies kan worden ingekocht over CO₂-reductiemaatregelen.

In dit kader willen de ministeries van BZK en EZK zich gaan richten op een gezamenlijke subsidieregeling die zich richt op het realiseren van reductie van CO₂-uitstoot van kleine mkb'ers. Het idee van vouchers is losgelaten. Ook moet de regeling zich, in aanvulling op de boodschap in de TK-brief van de minister van BZK, richten op meer dan alleen de verduurzaming van de gebouwen van ondernemers.

2. Wie zijn betrokkenen?

Betrokken partijen zijn de ministeries van BZK en EZK, Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RVO) en MKB Nederland. Zoals toegezegd aan de TK wordt in goed overleg met MKB-NL gekeken hoe het mkb kan worden ontzorgd bij de verduurzamingsopgave. MKB-NL wordt betrokken om mee te denken over een effectieve vormgeving van dit instrument zodat mkb'ers er zo goed mogelijk mee worden ontzorgd. MKB-NL zal ook communiceren over dit instrument richting de eigen leden. RvO gaat de regeling uitvoeren.

3. Wat is het probleem waarvoor het besluit een oplossing moet bieden?

In het onderzoek naar de gevolgen van het Klimaatakkoord voor het mkb, de MKB-impacttoets van KPMG, wordt geconstateerd dat de kennis onder mkb'ers van de inhoud van het Klimaatakkoord en wat dit voor hun onderneming betekent, beperkt is. Tevens bestaat er nog veel onduidelijkheid over de invulling van mogelijk te treffen maatregelen en de impact hiervan op ondernemers, zowel op het vlak van energie- en/of -CO₂ besparing, als wat betreft de investeringen die hiermee gemoeid zijn. Ook het moment in de tijd waarin de maatregelen getroffen dienen te worden lijkt vaak nog een onzekerheid bij ondernemers. Een veelgehoorde zorg van ondernemers is kortom dat zij het moeilijk vinden om in te schatten wat het Klimaatakkoord van hen vraagt, en wanneer.

Ook hebben mkb'ers vaak onvoldoende tijd of expertise om zich hierin te verdiepen, zijn ze nauwelijks bekend met subsidieregelingen op klimaatgebied en vinden ze de informatievoorziening van de overheid hierover onduidelijk. Met name voor het kleine mkb is dit problematisch, grotere bedrijven maken voor dit soort vraagstukken doorgaans gebruik van specialisten. Dit resulteert in de praktijk dat er bij het – met name klein - MKB- vaak onvoldoende prioriteit wordt gegeven aan verduurzaming, en dat dit daarom nog onvoldoende van de grond komt.

4. Wat is het doel van het besluit?

De regeling is bedoeld om kleine MKB'ers te informeren over hoe zij hun gebouw en hun bedrijfsvoering kunnen verduurzamen. Om die reden financiert deze regeling een advies van een energiebesparingsadviseur tot ten hoogste 750 euro per MKB-onderneming. Maatregelen zelf worden

¹ [Kamerbrief over ontwikkelingen verduurzaming bestaande utiliteitsbouw | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

² [Kamerbrief over onderzoek impact Klimaatakkoord op het mkb | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

niet gesubsidieerd, omdat er al subsidies bestaan voor dergelijke verduurzamingen, en deze regeling zich juist richt op ondersteuning van mkb'ers bij de toegang hiertoe. Onder 'bedrijfsvoering' valt alle activiteit van een onderneming waarbij CO₂-uitstoot plaatsvindt, zoals het rijden met auto's of productie, dat niet te maken heeft met de uitstoot die komt kijken bij het gebruik van het bedrijfspand.

Als resultaatverplichting geldt hierbij dat de ondernemer een opdracht tot het nemen van een concrete maatregel moet kunnen overhandigen. De ondernemer kan dit bewijzen door een getekende offerte, opdrachtverstrekking of factuur voor een uit te voeren maatregel uit het verduurzamingsadvies te overleggen. Deze resultaatverplichting is een nadrukkelijke wens van MKB-Nederland zodat er daadwerkelijk iets met het advies gedaan wordt en er dus geen 'papieren tijger' wordt gecreëerd.

Voorbeelden van mogelijke maatregelen zijn energiebesparende maatregelen voor het bedrijfspand, en de aanschaf van een elektrische bestelbus (bijvoorbeeld bij mkb'ers die in de toekomst te maken krijgen met emissieloze zones).

Naast het advies kan de ondernemer ook gebruik maken van ondersteuning tot ten hoogste in totaal 2.500 euro. Ook hiervoor geldt de resultaatverplichting: hiervan kan slechts gebruik gemaakt worden, indien daadwerkelijk een maatregel wordt genomen. De ondersteuning bestaat uit het organiseren en plannen van één of meer verduurzamingsplannen die volgen uit het verduurzamingsadvies.

Dit houdt het volgende in:

- offertes aanvragen voor uitvoering van maatregelen uit het advies, beoordelen en bespreken met de ondernemer, eventueel gevolgd door opdrachtverstrekking,
- een lening aanvragen voor een maatregel uit het advies,
- subsidies aanvragen voor een maatregel uit het advies

Er worden ook voorwaarden gesteld aan de adviesbedrijven:

- De kosten voor het verduurzamingsadvies moeten in verhouding staan met de financiële draagkracht van de ondernemer;
- Het advies moet de ondernemer laten zien wat de mogelijkheden zijn voor energiebesparing en/of CO₂ reductie.
- Advies moet uitgevoerd worden door een onafhankelijke derde / externe deskundige.

Voor deze regeling is € 31,5 miljoen beschikbaar, voor de jaren 2021 en 2022. De kosten voor RvO gaan hier nog van af.

5. Wat rechtvaardigt de overheidsinterventie?

Het Klimaatakkoord heeft gevolgen voor mkb'ers, zoals aangescherpte duurzaamheidseisen of hogere energiebelastingen. Door het gebrek aan kennis en aan overzicht bij het MKB vwb de mogelijkheden op het gebied van duurzaamheid, komt het initiatief vanuit het MKB om duurzaamheidsmaatregelen te treffen niet vanzelf van de grond. Er is een stimulans nodig voor (met name de kleine) MKB-ers om ook daadwerkelijk met deze maatregelen aan de slag te gaan, ook als dit maatregelen betreffen die zichzelf binnen een redelijke termijn terugverdienen. Zonder deze regeling zullen er MKB-ers / gebouweigenaren blijven die vanwege onbekendheid met de mogelijkheden niet gebruik zullen maken van de regelingen die er al zijn, waarmee veel kansen worden gemist om ook deze sector te verduurzamen. Temeer omdat met name voor MKB-ers geldt dat zij al veel andere problemen ervaren die zij het hoofd moeten bieden, zoals de (economische) gevolgen van de Coronacrisis. Om de beleidsdoelstellingen in het kader van het klimaatakkoord toch ook voor deze sector te kunnen behalen, en met het oog op een level playing field, is overheidsinterventie middels deze ontzorgingsregeling gerechtvaardigd.

Instrumentkeuze

6. Wat is het beste instrument en waarom?

Er is gekozen voor een stimulans in de vorm van een subsidie voor het inkopen van professioneel, op maat gemaakt advies gericht op reductie van CO₂-uitstoot van het bedrijf. De adviseurs zorgen voor informatievoorziening over mogelijk te nemen maatregelen en bieden ondersteuning bij het nemen

van concrete maatregelen. Dit is het beste instrument omdat hiermee de ondernemer precies daar wordt geholpen waar het nodig is – namelijk in de informatievoorziening en in de ondersteuning – en de ondernemer daarnaast precies het advies kan aanvragen en de maatregelen kan nemen die aansluiten bij zijn wensen.

Gevolgenbeoordeling

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu³

Kleine bedrijven krijgen met de regeling de mogelijkheid deskundig advies in te winnen over de gevolgen en kansen van het Klimaatakkoord voor hun bedrijf, en ondersteund te worden bij het aanvragen van subsidies, het maken van een financieel plan of het aanbestedingsproject voor de uitvoering van maatregelen. Dit kan leiden tot financiële voordelen voor en/of een vermindering van de CO₂-uitstoot van deze bedrijven. De regeling wordt daarnaast zo vormgegeven dat het gebruik ervan zo min mogelijk administratieve lasten met zich meebrengt.

Voor het RvO betekent deze regeling een flinke uitvoeringsoperatie. De subsidie zal bij het verlenen direct worden vastgesteld, waardoor het aantal contactmomenten met RvO per onderneming beperkt blijft tot één.

Afbakening doelgroep

Als afbakening van de doelgroep, het kleine MKB, is gekozen voor MKB-ers waarvan het energieverbruik per locatie lager is dan de grenzen voor de Energiebesparingsplicht en daarmee in de categorie kleinverbruiker vallen. Het gaat hier voor het overgrote deel om relatief kleine locaties met een eenvoudige opzet van het pand, de installaties en het bedrijfsproces, maar wel met een redelijk bespaarpotentieel. Deze afbakening van de doelgroep wordt gehanteerd om uit te sluiten dat de subsidie gebruikt kan worden voor maatregelen die onder de Energiebesparingsplicht vallen. Alle mkb'ers met een energieverbruik hoger dan de grenzen voor de Energiebesparingsplicht zijn wettelijk verplicht de betreffende maatregelen te nemen en het subsidiëren van deze maatregelen is niet toegestaan. MKB Nederland schat in dat circa 100.000 ondernemers onder de categorie kleinverbruikers vallen en dus in aanmerking komen voor de regeling. In een overzicht:

- Bedrijf of instelling met een jaarlijks gasverbruik minder dan 25.000 m³ én elektriciteitsverbruik minder dan 50.000 kWh. Instelling valt hiermee in de categorie kleingebruikers conform activiteitenbesluit milieubeheer.
- Een Nederlandse MKB-onderneming.
- Het bedrijf of instelling is een rechtspersoon (zoals ondernemingen, verenigingen en stichtingen) en natuurlijke personen die bijvoorbeeld een onderneming in stand houdt (eenmanszaak met personeel).
- Eigenaar-gebruikers of huurders van een pand dat zij bedrijfsmatig gebruiken
- Geen sectoren uitgesloten.
- ZZP-ers, onder de voorwaarde dat ze bedrijfsruimte huren of een bedrijfspand hebben (dus geen ZZP-ers die vanaf huis werken)

³ Indien er gevolgen zijn op het terrein van administratieve lasten voor burgers en bedrijven, moeten die worden gekwantificeerd. In het 'handboek meting Regeldruk' staat hoe dit het beste kan worden gedaan. Hiervoor wordt het zogenaamde 'Standaard Kosten Model' gevolgd. Het handboek is te downloaden via het Juridisch Forum op Rijksintranet. Let op: Indien er substantiële regeldrukgevolgen zijn voor het MKB dient in de voorbereidingsfase mogelijk ook een MKB toets te worden uitgevoerd (kwaliteitseis IAK). Zie voor alle regeldrukaspecten 'Vermindering regeldruk' in het Rijksporaal.